Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 18 listopada 2026 roku

Sprawa: Odpowiedź na interpelację nr 20755
Znak sprawy: PAD7.054.4.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 20755

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 20755 z dnia 3 listopada 2026 r. Pana Posła Dariusza Mateckiego w sprawie „kosztów podwyżki opłaty cukrowej dla konsumentów i krajowego rolnictwa i przemysłu spożywczego", przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Ad. 1. Wprowadzane zmiany w zakresie opłaty od środków spożywczych stanowią odpowiedź na alarmujące dane dotyczące skali otyłości w Polsce, która pociąga za sobą szereg negatywnych konsekwencji społecznych, gospodarczych, a także generuje rosnące obciążenie dla systemu ochrony zdrowia.
W związku z powyższym, konieczne jest podejmowanie działań ukierunkowanych na ograniczenie tych skutków. Jednym z instrumentów służących realizacji tego celu są zmiany dotyczące wysokości opłaty od środków spożywczych. Działanie to stanowi element szerszej strategii przeciwdziałania epidemii otyłości. Wpisuje się ono w założenia Narodowego Programu Zdrowia, który obejmuje m.in. liczne inicjatywy edukacyjne oraz działania promujące aktywność fizyczną, realizowane przez Ministerstwo Sportu, Ministerstwo Edukacji oraz Ministerstwo Zdrowia.

Biorąc powyższe pod uwagę, Ministerstwo Finansów przygotowało projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD417). Projekt wraz z uzasadnieniem oraz Oceną Skutków Regulacji został 29 września 2026 r. zaakceptowany i przyjęty przez Radę Ministrów, a następnie skierowany do dalszych prac parlamentarnych (druk sejmowy nr 3155). Szczegółowe informacje dotyczące przebiegu procesu legislacyjnego zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny", pod adresem: http://legislacja.rcl.gov.pl/getIdFromLegislacja?number=RM-0610-166-26.
Jednocześnie należy zauważyć, że informacje dotyczące projektu ustawy, w tym jego założeń oraz podmiotu odpowiedzialnego za jego przygotowanie, zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji stanowiącej integralną część projektu ustawy.

Ad. 2 i 3. Prognozowany wzrost wpływów z tytułu opłaty od środków spożywczych, jak i przewidywany wpływ projektowanych zmian na ceny detaliczne napojów zostały przedstawione w punktach 6 i 7 Oceny Skutków Regulacji.

Należy jednocześnie podkreślić, że wzrost cen detalicznych napojów był obserwowany przez cały okres obowiązywania opłaty, pomimo braku zmian jej wysokości. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, po wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych w styczniu 2021 r., ceny napojów bezalkoholowych w 2021 r. wzrosły o 8,5% w stosunku do 2020 r. W kolejnych latach, mimo braku zmian wysokości opłaty, odnotowano dalszy wzrost cen: w 2022 r. o 15,5%, w 2023 r. o 10,6%, w 2024 r. o 5,6%, a w 2025 r. o 6,3%. Okoliczność ta wskazuje, że na poziom cen napojów oddziałują również inne czynniki rynkowe, niezależne od wysokości opłaty od środków spożywczych.

Ad. 4. Przewidywane skutki projektowanej regulacji oceniono przede wszystkim z perspektywy zdrowia publicznego, wpływów z opłaty od środków spożywczych oraz jej oddziaływania na przedsiębiorców. Należy przy tym zaznaczyć, że ostateczny wpływ zmian na popyt na cukier, produkcję napojów i zatrudnienie będzie uzależniony od indywidualnych decyzji producentów i dystrybutorów, struktury rynku oraz strategii przedsiębiorców. Nowelizacja ustawy o zdrowiu publicznym nie wprowadza zakazu produkcji ani sprzedaży napojów objętych opłatą oraz utrzymuje obecnie obowiązujące zwolnienie z opłaty dla napojów zawierających co najmniej 20% soku i do 5 gramów cukrów. Jednocześnie w Ocenie Skutków Regulacji wskazano, że rozszerzenie zakresu opłaty na nowe kategorie produktów może prowadzić do częściowego przesunięcia struktury rynku. Przedsiębiorcy mogą dążyć do reformulacji składu produktów, zmiany gramatury lub formy oferowanych wyrobów oraz dywersyfikacji oferty w kierunku produktów nieobjętych opłatą. W średnim i długim okresie regulacja może sprzyjać rozwojowi segmentu napojów o obniżonej zawartości cukrów oraz innowacyjności produktowej.

Ad. 5. Wysokość środków pochodzących z opłaty od środków spożywczych przekazanych do Narodowego Funduszu Zdrowia przedstawia się następująco:

- w 2024 r. - 1 387 052 638,79 zł,
- w 2025 r. - 1 532 364 185,45 zł,
- w okresie od stycznia do września 2026 r. - 1 138 916 325,41 zł.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że organem właściwym w zakresie sposobu wydatkowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia środków pochodzących z opłaty od środków spożywczych jest Minister Zdrowia.

Ad. 6. Przy ocenie funkcjonowania opłaty od środków spożywczych uwzględniono dostępne opracowania dotyczące zmian zachodzących na rynku napojów po jej wprowadzeniu. W szczególności wykorzystano wyniki badań przeprowadzonych przez Warszawski Uniwersytet Medyczny oraz Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego, wskazujące na istotne zmiany receptur napojów objętych opłatą. Badania te wykazały, że po wprowadzeniu opłaty od środków spożywczych korzystne zmiany receptur odnotowano w 62 proc. spośród 292 analizowanych napojów, a odsetek produktów zawierających ponad 5 g cukru na 100 ml spadł z ponad 70% do 44%. Jednocześnie należy podkreślić, że uzasadnienie do projektu uwzględnia całokształt dostępnych danych dotyczących problemu nadwagi i otyłości w Polsce, skutków zdrowotnych nadmiernego spożycia cukru oraz dotychczasowego funkcjonowania opłaty od środków spożywczych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów